

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De cubiculis [et] cenaculis [et] hebdomadariorum. ca. xiiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia libri

porte templi Quaru; talis erat compositio. Stylus vel stipes colūne, xvij, habebat cubitos altitudinis nō plane s; vallicular? xxxv, cubitoꝝ altitudinis vt legis i paratipomenon tuoz digitoꝝ ⁊ erat fusillis ⁊ linea duodeci cubitoꝝ ambebat illum. Siquis veller rotunditatem tangere. Vel forte in medio colūne: linea fusilli ope circūducta erat, Epistillū ꝑo colūne super qđ locandū erat capitellū: latiꝑ erat stipite ⁊ rotundū opere reticulato celatus. Capitellū autē superpositū epistillio fusille erat, et qnq; cubitoꝝ altitudinis et in sup̄ma parte erat liliatus. Latera vero ipsius ex omni parte in modū retis et catenaru; erant ꝑexta adeo artificiose vt retia ⁊ catene magis viderentur apposita q̄ insculpta: vel quia solida nō erant perforata vndiq; fusa sunt: vt cōnectio nes retis formā exprimerent. Septena versuum retacula erant in capitello vno, id ē seprem ordines habētes eandē celaturā: totū circuitū capitelli ꝑ girū occupantes: vt ab inferiori parte capitelli vsq; ad sup̄emā erāt isti septē ordines dispositi ascendēdo. Sup̄ capitellū ꝑo erat quasi funiculꝑ sup̄ quē positi erant reticulū tegens eius summitatē, et descēdēs aliquātulū circa latera capitelli in circuitū. In cuiꝑ extremitate dependebant i duob; orāinib; .cc. malogranata. In epistillio quoq; colūne sup̄ qđ sedebat capitellū dependebāt malogranata. Legitur em̄ q; capitella erant sup̄ summitatē malogranatoꝝ. Eiusdē compositiois erat colūna altera. De compositioe ꝑo basiū non legi. De due colūne ꝑꝑrijs nominib; vocabāt. Tum ꝑpter sui magnificentiā, tum ꝑpter futuroꝝ multam ꝑfiguratiōē. Dextera dicebat̄ Iacobim, id est firmitas Iosephꝑ vocat eā thalamū iacobim. Sinistra dicta ē booz vel boz qđ sonat robur vel in robore. De reliq; colūnis vestibuli et modicis agit historia dicens. Capitella autē que erant sup̄ capita colūnarū: quasi opere liliꝑ fabricata erāt i portu quattuor cubitoꝝ, et rursus alia capitella in summitate colūnarū desup̄ iuxta mēsuram colūne cōtra retacula. Porro de cōpositione colūnarū tacet. Capitella vero earum minora dicit vno cubito ꝑꝑrioz capitellis. De schemate eoz tm̄ dicit q; erāt lilia

ta et habebāt retacula superposita. Qđ autē sequit̄ malozū granatoꝝ .cc. ordines erant in circuitū capitelli: secūdi ambigū est vtrū dicitū sit de capitellis minorib;: an recapitulando dicitū sit de capitellis ꝑꝑrioz. Has colūnas fudit hyram tyrius plenꝑ sapientia ad faciendū omne opus ex ere: filius mulieꝑ vs; vīdue d; tribu neptalim patre ꝑo tyro. ⁊ omnia vtensilia templi erea ⁊ q̄cquid i eo de ere factū est: fudit hyram i capēstrū regio ne iordanis in terra argilloza: et inter sobor ⁊ sarchan. Nec te moueat q; aliquādo de ere aliqui de auricalcho dicunt facta: quia idē ē cuiꝑ splendor ⁊ pulcritudo similis erat auro vt dicit iosephus. In hoc vestibulū ascendebat ab atrio sacerdotum, xij. gradib; ꝑm iosephū. Quidā tm̄ dicūt, vij. ꝑm visionē ezechielis, dicunt em̄ in multis ꝑcordare cōpositio nem templi materialis cū ꝑpositioe templi spūalis qđ vidit ezechiel.

De cubiculis et cenaculis hebdomadariorum.

Capitulum XIII.

Dificauit autē

salomon i circuitū tēpli ꝑ vestibulū, .xxx. paruulas domꝑ q; sui copulatione totū templi spaciū intrinsicus ambebat. Haru; singule habebant quinq; cubitos latitudinis, et tantūde longitudinis ⁊ .xv. in altitudine. Ingressusq; earū ita fecit adiuncte: vt ex alta ingrederet̄ ad alias aliq; spacio interposito. Et sup̄ eas edificate erāt alie equales eis ⁊ mensur; et numero: ita vt latera templi tria per circuitū tegerentur domūculis vsq; ad primū tabulatū exteriꝑ. Reliqua ꝑo pars templi superior circūedificata nō erat: sed libere videri poterat. Nō fuerūt he domūcule pastophoria vt exteriꝑ vt qđā putāt: de q̄b; postea dicemus s; fuerūt cubilia et cenacula hebdomadarioꝝ ⁊ gazophylatia vaioꝝ ⁊ vestiu tēpli

Si em̄ exteriꝑ longitudo tēpli fuit tm̄ xl. cubitoꝝ et latitudo, .xxx. tunc ambigū tū muroꝝ habuit tm̄ .cxl. cubitos ad quē ambedū suffice rēt domūcule, .xxvij. factū. Credendū ē autē q; ꝑdicta q̄ntitas templi fuit iter muros intrinsicē, ⁊ murꝑ habuit decē cubitos latitudinis. Ergo longitudo exteriꝑ fuit, lxx. cubitoꝝ hinc et inde, latitudo occidētal, xl. q; fuit

Regum tertii

clxxx. Ad q̄s implēdos necessarīe cēt
xxvj. domūcule si continue essent.

De atrio sacerdotū. **Ca. XIII**

Edificauit a

triu iterū tribus ordibz lapidū
politoz et vno ordine lignoz
cedri. Porro pla fuerūt atria circa tēplū vt
i psalmo legit Qui statū i do. dñi in a. do. di
nri. De interiori tñ atrio mēto fit in regū. d
eodē et de sc̄do tractat iosephus. S; p̄ hec
duo etiā fuerunt alia duo. Igit̄ atriu interi^o
erat platea grandis ex omni parte circa tem
plū diffusa: p̄ quadrū que p̄ foribz tēpli ad
orientē plurimū extendebat: quia ibi erat al
tare creum: et luteres. et ibi ministrabāt leuī
te et sacerdotes corā dño Circa vtrūq; p̄o la
tus tēpli nō adeo diffusa erat. Ab occidentē
p̄o strictior: cui^o pauimentū vario marmo
re strati erat. et diuersis imaginibz venustatū
Hoc atriu cingebat murus breuis in altitu
dine tñ triū cubitoz. et erat vn^o cubitus la
pidum vn^o coloris. secundus lapidū alter^o
coloris: et tert^o tertij coloris Intus aut̄ erat
vestib^o cedro: et posu^o erat mur^o p̄ girū i extre
mitate hui^o atrij: vt ceteros a ministris ab i
gressū atrij. phiberet Ad hūc se appodiabāt
psallētes: et pueri ad populum sup̄ hūc icli
nari loquebant̄ In eodē muro stabant colū
ne equis interuallis dispositē: populū extra
stantē ad legem sanctimonie p̄monētes alle
lris hebreis: alie grecis. alie latinis. et ne i lo
cū sanctū transirent. phibentes. Hic ambū^o
muri. p̄prio nomine vocabat̄ gion. latine p̄o
cācel^o. Unū solū habebat introitum ab ori
ente cōtra portā templi: habens aperturam
xxvj. cubitoz sine foribz: vsq; ad hunc introi
tum ascendebant viri et mulieres deferentes
oblaciones suas ad ministros sibi occurren
tes. Nec licebat eis nisi in quibusdam casibz
vltim^o trāsire: et ascen
debāt ad ipm p̄. cūiij.
grad^o. Hoc atriu di
cebatur atrium inte
ri^o vel atriu sacerdo
tum: qd̄ etiā illi qui
erant aaronite. sed propter maculā aliquam
offerre non poterant. nō intrabāt: licz d̄ par
tibz sacrificioz alerent̄.

De atrio mundoz **Ca. XV**

Est illud atriu

p̄ z infra ipm in declinū latere mō
tis positu erat sc̄dm atrium: qd̄

dicebat sanctū: qd̄ iosephus vocat aulā vel
basilicā grandē. Erat aut̄ diffusuz p̄ circuitū
circa atriu interius: longe tamē maius eo: et
pauimentatū vario marmore. Erat qz circū
septū muro in altitudinē. xxvj. cubitoz interi
us: exteri^o p̄o altitudinis. xl. cubitoz. fm̄ de
clinatē collis Et lz sic altus esset: nō ascēde
bat tamē vsq; ad fabricam templi: nec ipsius
aspectū. phibebat. Erat autē murus iste ad
occidentē simplex et nullam habens portam
In vtroq; vero latere et in fronte orientali ha
bebat portic^o circūiacētes instar claustrī mo
nachorum: in quibz erant columnę singloz
lapidū diuersi coloris cum basibz argenteis
Camere vero porticum et laquearia cedrina
erant. Latitudo p̄o portic^o. xxx. cubitoz. In
latere meridiano erāt q̄ttuor portē duplices
valuas habētes: q̄ lamis aureis et argēteis
mīro ope decorate erant. Eiusdem numerū
eiusdem schematis erāt portē in latere septē
trionali. In his sedebāt ianitores vt arcerēt
imūdos ab introitu hui^o atrij. Porro i orien
tali fronte erat porta q̄ speciosa dicebat: ha
bens valuas de ere corinthio factas. In an
gulis huius frontis erāt due portē modice:
p̄ quas ascendebant mulieres ad offerendū
Vel forte ministri descendebant in occurū
eaz: ibi ad suscipiendas earum oblaciones.
Per has portas quas diximus ascendebant
vndequaq; viri mundi in atriu sc̄dm: vt ora
rent sub diuo tpe serenitatis: sub porticibus
tpe tēpestatis. In platea hui^o atrij orientalis
vendebant animalia et volucres ad offerendū
dū. et mense numularioz stabāt ibi: q̄s euer
tū dñs. In porticibz aut̄ circa portas stabāt
gazo phylaria diuersi generis ad recipiēdas
oblaciones ingredientū. In porticibz laterū
erāt pastofozia. i. loca sepata ad comedendū
in quibz sacrificātes de p̄tibz sacrificioz que
eos p̄tingebāt vescēbant corāz dño. Quidā
tamē volūt q̄ ibi tñ a foris venientes a sinū
bus israel comedebant. et ob hoc dicit pasto
fozia In eisdē porticibz erāt cathedrez syne
drez exedre. i. trā generā sediliū: vt ait Irido
rus. In cathedris sedebant doctores in gym
nasio. In synedris sedebāt auditores i p̄si
torio. Et dicebat̄ synedre. q. p̄fessus In exes
q 4